

Fredagen den 4 februari

Kl. 15.00

*Återkallelse av
motion*

§ 1 Föredrogs och hänvisades

Motioner

1976/77:1344 till försvarsutskottet

1976/77:1345–1347 till arbetsmarknadsutskottet

§ 2 Återkallelse av motion

Herr TALMANNEN:

I skrivelse denna dag till kammarkansliet har fru Karlsson och herr Raneskog återkallat den av dem väckta motionen 1976/77:1106 om översyn av statsbidrag m. m. för folkhögskolan.

Jag har därför avskrivit denna motion.

Skrivelsen lades till handlingarna.

§ 3 Anmäldes och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkande

1976/77:22 med förslag till ordning för utseende av en särskild nämnd för riksdagsförvaltningen med vissa uppgifter på arbetsrättens område

Skatteutskottets betänkanden

1976/77:16 med anledning av propositionen 1976/77:4 om höjning av visst avdrag vid arvs- och gåvobeskattnings av förmånstagarförvärv

1976/77:17 med anledning av propositionen 1976/77:29 med förslag till godkännande av tilläggsavtal rörande ändring i avtalet den 27 juni 1973 mellan Sverige och Finland för undvikande av dubbelbeskattnings beträffande skatter på inkomst och förmögenhet samt det till avtalet fogade protokollet

1976/77:18 med anledning av propositionen 1976/77:51 om inskränkt skattskyldighet för Sveriges turistråd

1976/77:19 med anledning av propositionerna 1976/77:50 om ändrade beskattningsregler för vissa ersättningar vid personskada och 1976/77:52 om ändrade beskattningsregler för avgångsersättningar till vissa tjänstemän

Utbildningsutskottets betänkande

1976/77:10 med anledning av propositionen 1976/77:22 om statsbidrag till hemspråksundervisning för invandrarbarn m. m. jämte motioner

Nr 66

Fredagen den
4 februari 1977

Anmälan av interpellation

Jordbruksutskottets betänkande

1976/77:12 med anledning av propositionen 1976/77:101 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1976/77 såvitt avser anslag inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde

Näringsutskottets betänkanden

1976/77:14 med anledning av propositionen 1976/77:101 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1976/77 i vad avser statens hantverks- och industrilånefond

1976/77:15 med anledning av propositionen 1976/77:101 med förslag om tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1976/77 i vad avser vissa anslag inom industridepartementets verksamhetsområde

1976/77:16 med anledning av propositionen 1976/77:100 i vad avser vissa anslag inom ekonomidepartementets verksamhetsområde

§ 4 Anmälan av interpellation

Anmäldes och bordlades följande interpellation som ingivits till kammarkansliet

den 4 februari

1976/77:91 av herr *Lothigius* (m) till herr utbildningsministern om utbildningen i träteknik:

Den mekaniska skogsindustrin i vårt land, bestående av sågverks-, plywood-, spånskive-, trähus-, snickeri- och möbelindustri m. m., har haft och har även i dag stor betydelse för vår ekonomi och sysselsättning.

År 1974 var sammanlagda produktionsvärdet, export och sysselsättning inom dessa branscher:

	Prod. värde milj. kr.	Export milj.kr.	Sysselsätt- ning
Sågverk	7 773	4 154	28 484
Skivindustri	796	ca 300	3 837
Trähus, snickerier, möbler	6 070	ca 720	41 775

Härtill kommer de kringssysselsättningar som finns: transport, byggnadsarbete m. m. Alla dessa industrigrenar har ett avgörande inflytande på möjligheterna att bedriva ett konstruktivt skogsbruk.

Svensk träindustri har gamla fina traditioner att falla tillbaka på. Den har tekniskt sett legat högre än i andra industriländer. Efter andra världskriget kunde svensk träindustri medverka till återuppbyggnaden av Europa. Detta gav oss även möjlighet att själva öka vår teknik och kapacitet med användande av de råvaror som fanns inom landets gränser. Den

under 1940-, 1950- och 1960-talen aktiva utvecklingen inom det tekniska området är i stor utsträckning en produkt av det kunnande som finns såväl inom branschen som hos de konsultföretag som vuxit fram. I detta avseende har emellertid andra länder numera både tekniskt och marknadsföringsmässigt knäppt in på vårt försprång och i vissa fall även kommit längre. Följden har blivit att dessa länder starkt brutit in på våra etablerade marknadsområden. Svensk trävarutradition och yrkesskicklighet räcker inte till för att hålla ställningen och ännu mindre för en expansion på exempelvis Europamarknaden. Inom den svenska träindustrin är man medveten om detta förhållande. Representanter för denna framhåller att det samarbete som utvecklats mellan sådana länder som Canada, USA och Japan snabbt kan påverka vår situation i Europa.

Geniala trähuskonstruktioner förenade med standardiserade dimensioner och längder av sågade trävaror samt rigoröst kontrollerade virkes-sorteringssystem underlättar den marknadsföring som pågår från nämnda länders sida.

Den stora skillnaden beträffande produktivitet och kostnader mellan kanadensisk och svensk storsågverksindustri torde finna sin förklaring i olika företagsledningssystem. De kanadensiska bolagsstyrelserna och verkställande utskotten representeras i större utsträckning än motsvarande svenska av strategiska, taktiska och operativa marknads-, produktions- och FoU-expertter, som ofta rekryteras med resultatansvariga befattningshavare inom koncernen. Detta system torde vara en av förklaringarna till att t. ex. investeringskostnaden på identiska sågverk mellan länderna är betydande (mer än 25 % i kanadensisk favör). Det är också förklaringen till en välutvecklad marknadsstrategi, som i sin tur grundar sig på högre teknisk och ekonomisk skolning ävensom en intensivt bedriven FoU- och informationsverksamhet. Till detta kommer dessutom Canadas starka, slagkraftiga och progressiva branschorganisationer.

Ett sätt att möta denna utveckling från vår sida är att snabbt bygga ut en högre undervisning på det trätekniska området. Vi behöver högt utbildade tekniker och ingenjörer, som i samarbete med branschkunigt folk inom företagen utvecklar den svenska trätekniken. Det är självklart att en intensifiering på detta område också kommer att betyda ett sparande av de i dag knappa skogligen råvarutillgångarna.

Det är emellertid inte troligt att enbart sådana åtgärder är tillräckliga för att behålla och utveckla vår konkurrenskraft. Skandinaviskt trä – däri inbegripet finländskt trä – har sedan länge varit ett begrepp i Europa och även Afrika med koncentration till arabländerna. Det har dock mer varit ett uttryck för likartad kvalitet och arbetsteknik än i egentlig mening förekommande samarbete mellan dessa länder. Det är dock enligt min mening nödvändigt att söka etablera ett ingående samarbete för att kunna möta konkurrensen från den amerikanska kontinenten, och det gäller samordning av såväl marknadsföring som teknik.

Det kan nämnas att Finland, Norge och flera andra europeiska länder har inrättat professur i träteknik, men att vi – trots vår ställning som

Fredagen den
4 februari 1977

*Meddelande om
frågor*

det ojämförligt största landet i Europa inom träindustrin – saknar motsvarande befattning.

Den gamla regeringen har trots vid upprepade tillfällen framförda önskemål i detta hänseende inte infört högre undervisning på det trätekniska området.

Mot bakgrund av de synpunkter som utvecklats i interpellationen an håller jag om kammarens tillstånd att till herr utbildningsministern få ställa följande fråga:

Är statsrådet beredd att göra Sverige, såsom varande det största skogslandet i Europa, likvärdigt med andra länder i fråga om högre utbildning i träteknik och föreslå inrättandet av en professur på detta område?

§ 5 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 4 februari

1976/77:239 av fru *Winther* (fp) till herr kommunikationsministern om den planerade mellanriksvägen Kiruna–Nordnorge:

Den 7 december 1973 blev arbetsplanen för mellanriksvägen från Kiruna till Nordnorge klar. Nu är planen äntligen fastställd, och den vinner laga kraft den 8 februari 1977.

Även vid en eventuell överklagning av planen torde, enligt vägmynigheternas uppfattning, igångsättning kunna ske i september 1977.

I bil. 9 till årets budgetproposition sägs, att eftersom beslutet om arbetsplanen ännu inte vunnit laga kraft har medel för vägbygget inte tagits upp i årets budget.

Det är av flera skäl, bl. a. ur sysselsättningssynpunkt, angeläget för många människor i Kiruna med omnejd att vägbygget snarast kommer i gång.

Med hänvisning till det anförda ber jag att till herr kommunikationsministern få ställa följande fråga:

Är statsrådet beredd att medverka till att medel så fort som möjligt anslås för vägbygget Kiruna–Nordnorge?

1976/77:240 av herr *Ericson* i Örebro (s) till herr ekonomiministern om sysselsättningen vid statistiska centralbyråns Örebrofilial:

Enligt aktuella uppgifter i pressen kommer Örebro kommun att drabbas av friställningar som bl. a. berör omkring 500 kvinnor. De flesta arbetar vid L M Ericssons fabrik, men ett betydande antal av dem som nu hotas av arbetslöshet har anställning vid statistiska centralbyråns filial i Örebro. På sikt och i ett bättre konjunkturläge bör arbetsmarknaden i Örebro kunna erbjuda jobb åt dessa kvinnor. Under de närmaste åren blir dock

de akuta problemen stora.

Vilka är möjligheterna att utnyttja flexibiliteten i statistiska centralbyråns produktion för att under 1977/78 ge ökad sysselsättning vid Örebrofilialen?

1976/77:241 av herr *Palm* (s) till herr budgetministern om avdragsrätt vid inkomsttaxeringen för gåvor till ideella och humanitära ändamål:

Motioner om avdragsrätt vid inkomsttaxeringen för gåvor till ideella och humanitära ändamål har behandlats vid flera riksmöten. Motionsyrkandena har avslagits av principiella skäl samt med hänsyn till uppkommande gränsdragnings- och kontrollproblem.

Regeringen har nu tillsatt en utredningsman som redan före den 31 juli 1977 – enligt direktiven – skall framkomma med förslag till en sådan avdragsrätt. I såväl motioner som debatter har dessa yrkanden hittills främst omfattat frågan om bidrag till religiösa samfund.

Med hänvisning till det anförda vill jag ställa följande fråga till herr budgetministern:

Kommer utredningen att överväga avdragsrätt vid inkomsttaxeringen även för personer som lämnar bidrag till andra än religiösa organisationer med klart uttalade humanitära uppgifter, t. ex. Röda korset, Amnesty International och Arbetarrörelsens solidaritetsfond?

1976/77:242 av herr *Franzén* (vpk) till herr industriministern om ersättningsindustri med anledning av driftinskränkningar vid L M Ericsson:

L M Ericsson står i fokus. Orsaken är de senaste dagarnas rapporter om inskränkningar och permitteringar. Det innebär att man fortsätter på en linje som man tidigare slagit in på. Redan i november hade LME:s ledning deklarerat planer på att betydligt minska företagets verksamhet i Stockholmsområdet. Fabrikerna i Älvsjö och Gröndal var då aktuella.

LME:s planer på en reducering av de anställda med ca 3 300 till slutet av 1977 har enligt de senaste rapporterna fått ytterligare påspädning. Ytterligare två fabriker med totalt 750 anställda – i Olofström och Örebro – skall läggas ned. Ungefär 500 tjänstemän i Stockholm kommer att få sparken, och korttidsvecka införs för ca 12 000 arbetare.

Med hänvisning till vad som anförts vill jag ställa följande fråga:

Kommer den senaste tidens utveckling inom LME-koncernen att medföra att regeringen kräver att LME-koncernen startar en ersättningsindustri eller kommer regeringen att vidta andra åtgärder för att skapa sysselsättning åt dem som hotas med avsked från LME?

§ 6 Kammaren åtskildes kl. 15.01.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert